

FELNŐTT KATEKÉZIS:

Nyéky Kálmán atya: „A víz szalad, a kő marad” avagy bioetika az Egyház tanításában

Kálmán atya vetítéses előadása nagyon is aktuális témát fejtegetett – az abortusz által fél Magyarországnyi embert irtottak ki legálisan. Ebbe belegondolva kevés olyan család akadhat, amelyiket nem érinti ez a kérdés. Az eutanázia legalizálása nálunk eddig még várat magára, de ha így haladunk, nem sokáig. A klónozás érinti már mindennapi életünket is, kezdve az élelmiszerekkel és befejezve a sort az emberi klónozás Istent játszó cselekedetével.

Kálmán atya szívügyének tekinti a családvédelmet és ezen belül azt, hogy bizonyítsa: a Katolikus Egyház tanítása semmilyen ellentétben nincs a modern tudomány által napjainkban felfedezett új eredményekkel. Sőt: ezek még jobban alátámasztják az Egyház maradinak tartott tanítását. Isten létének, törvényeinek semmibe vétele nem indokolható azzal, hogy a modern, művelt ember joga, hogy saját elképzeléseit Isten fölé helyezze.

Abortusz:

Az embrió autonóm emberi lény, amely megtermékenyülése pillanatától nem függ az anyaméhtől. Úgy vándorol, hogy saját energiáját használja: az embrionális fejlődés megszervezése és ellenőrzése egy független genetikai programnak köszönhető.

Az ember életének kezdete ma már a szülő szándékától függ: ha várják, szeretik, akkor természetesen a megtermékenyüléstől számít embernek. Ha nem kívánt gyermek lenne, akkor csak a harmadik hónaptól számít embernek... Mivel senki sem szeretne gyermeke gyilkosa lenni, különböző indokokkal mentegetik magukat a szülők: az anya vagy gyermek betegsége, szociális indok, kényelmi szempontok. A férfitársadalom nyomása sokszor súlyosan befolyásolja a problémák közt vergődő állapotos anyát.

Az abortusznak három fajtája van: a művi (direkt módon való), a spontán (beavatkozás nélküli) és szelektív (több megtermékenyített petesejt közül egyeseket kiiktatnak) abortusz. A direkt módon való beavatkozás sokkal ritkábban indokolt, mint azt végrehajtják. Ott tartunk, hogy egy anya azért kérte gyermeke megölését, mert hiányzott egy lábúja... Az Egyház által akkor elfogadott (de ez minden esetben egyedi elbírálást követel), amikor egyértelműen dönteni kell, hogy az anya, vagy a gyermek maradjon életben, mert mindkettő direkt veszélyben forog. Az anyánál az esetleges maradandó egészség károsodás sem áll arányban egy ártatlan emberi élet szándékos kioltásával. A művi abortusz következményeire sajnos nem hívják fel a „szülők” figyelmét: testi károsodás, a későbbi gyermek esetleges fejlődési rendellenessége, koraszülések, az anya pszichés károsodása (alkoholizmus, depresszió, öngyilkosság, negatív önértékelés, zavarok, rémálmok, nemi értéktelenség érzet), a testvérekre ható negatív hatás –, „mi lett volna, ha én lettem volna az”?

Fogamzás gátlás:

A *hormonális* fogamzás gátlók módosítják a petevezeték átjárhatóságát, vagy megakadályozzák a petesejt ovulációját, módosítják a méh belső falának szerkezetét, hogy a sejt ne tudjon beágyazódni. A *fizikális eszközök* (PI: spirál, óvszer) szintén megakadályozzák a megtermékenyülést, vagy a beágyazódást. Mindezek az eszközök jelentősen károsítják az anya szervezetét (folyamatos irritáció, rák, hormonzavar). Ezek használata elfogadhatatlan, mert szándékosan elválasztják egymástól a házastársi egyesülés egyesítő (örömszerző) és utódnemző funkcióját. Ezek elválasztása a szexualitás legbelső igazságának megsértése. A nemi aktus – amely belső természeténél fogva arra hivatott, hogy felelős döntéshez kötődjék – elszakad a felelősségtől, hiszen a fogamzás gátló szer önmagától fejt ki a hatását, és fölöslegessé teszi a szexuális magatartás megváltoztatását.

A Katolikus Egyház Isten szándékát figyelembe véve a *természetes fogamzás gátlást* fogadja el egyedüli módszerként. Ennek lényege, hogy figyelembe veszi: az élet a fogamzástól kezdődik. Isten úgy teremtette az emberi szervezetet, hogy legyen terméketlen időszak, amit a párok (házastársak!) felhasználhatnak. Figyelembe veszi az Isten által adott erkölcsi elveket

és alkalmat ad az önmegtartóztatás erényének kialakítására is. Nincsen káros mellékhatás (a nem várt gyermeket nem lehet ennek nevezni!). A módszer kialakításakor az ember megismeri saját és párja szervezetét. A természetes módszerekkel élve az illető személynek kell megváltoztatnia szexuális viselkedését – a tartózkodás nem valami hiánya, hanem pozitív cselekedet: az ember szabad, felelős döntése. Így a szexuális viselkedés valóban felelős cselekedet, ami nem áthárítható különböző készítményekre.

Az Egyház által elfogadott módszerek:

-elhúzódozó szoptatási időszak

-hőmérzés (tűszörepedést jelzi a nő hőmérséklet növekedése)

-naptármódszer (megbízhatatlan – ma már nem használják)

-ovulációs módszer (a szervezet hormonális változása alapján)

-szimptomtermál módszer (testhőmérséklet és más jelek megfigyelése alapján)

Javasolt, hogy minden házaspár tanulmányozza ezeket és alakítsa ki a neki legmegfelelőbbet.

Eutanázia:

A Magyar Orvosi Kamara Etikai Kollégiuma az eutanázia minden formáját (aktív – passzív) elutasítja. Az Egyház tanítása szerint az emberi élet bármilyen kioltása bűn. A probléma inkább a túlkezeléssel van, ahol egyedi elbírálás minden étellel kapcsolatos döntés. A beteg haldoklását rendkívüli eszközökkel nem szabad meghosszabbítani, erre Isten sem kötelez bennünket. Az eutanázia morálisan mindig elfogadhatatlan, akkor is, ha kegyes célokért és a beteg döntésére történik. Az emberi lény életének kioltásáról és az élet védelmét biztosító alapelv megsértéséről van szó. Semmi és senki nem engedélyezheti egy ártatlan emberi személy megölését, legyen szó magzatról, vagy embrióról, gyermekről, felnőttől, öregről, gyógyíthatatlan betegről, vagy haldoklóról. A kegyesség látszata sem ment fel a felelősség alól: szörnyű az a szeretet, amely megöl, az az együttérzés, amely eltörli azt, akinek nem tudja elviselni a fájdalmát, az az emberszeretet, amely abban mutatkozik meg, hogy megszabadít az étlettől, ha az terhessé válik.

Az élet urai még mindig nem mi vagyunk...